

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ČESKÝ JAZYK

Oxymóron

Ročník 8. a 9.

22. 8. - 23. 8. 2012

Autor: Mgr. Vladimíra Barboříková

*Zpracováno v rámci projektu „Krok za krokem na ZŠ Želatovská ve 21. století“
registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.3443*

Projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Informace o projektu

Název projektu: Krok za krokem na ZŠ Želatovská ve 21. století

Registrační číslo: CZ.1.07/1.4.00/21.3443

Příjemce: Základní škola, Přerov, Želatovská 8

Anotace:

- Žáci se seznamují s pojmem **protimluv (oxymóron)**, uvědomují si tento způsob vyjadřování myšlenek a jeho funkci na ukázkách (které poskytují další možnosti pro práci s texty) a ověřují si pochopení pojmu při práci s pracovním listem. V rámci tohoto modulu se žáci naučí řešit jednodušší a názorné úkoly, je kladen důraz zvláště na jejich samostatnost a aktivitu.
- Modul je vhodný pro individuální i skupinovou práci

Pracovní list - Oxymóron (protimluv)

1. Označ v následujících obrazných vyjádřeních oxymóra:

a) chudý boháč	g) jaká to nevinnost v černé tvé duši
b) žhavý letní den	h) na jasném čele mraky hněvu bouří
c) svárlivá podoba klidného podvečera	i) ušmudlaný den prohry
d) je jasné, čemu rozumím	j) nenápadná výstřednost
e) po bezmračné obloze vlaštovky letí	k) přivedla žebráka na mizinu
f) hradní vížky bílý stín na ni padl	l) prasklé kytary tón

2. Podtrhni v úryvku z básně K.H. Máchy Noc protimluv:

citace 1) Noc

Temná noci! jasná noci!
Obě k želu mne budíte.
Temná noc mne v hloubi tiskne,
jasná noc mě vzhůru vábí;
a temné hlubiny se hrozím,
ach a k světlu nelze jíti.
Vy hvězdy jasné, vy hvězdy ve výši!
K vám já toužím tam světla ve říši,
ach a jen země je má! .....

3. Seznam se s podivuhodným životem F. Villona a potom se na základě poznatků o jeho životě pokus vysvětlit některé z podtržených oxymór (protimluvů) v úryvku z jeho Balady:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Fran%C3%A7ois_Villon
<http://ld.johannesville.net/villon/zivotopis?bio=1&fig=1>

citace 2) Balada

Já u pramene jsem a žízni hynu;
horký jak oheň, zuby drkotám;
1)dlím v cizotě, kde mám svou domovinu;
ač blízko krbu, zimnici přec mám;
nahý jak červ, oděn jak prelát sám,
2)směji se v pláči, 3)doufám v zoufání;
mně lékem je, co jiné poraní;
4)mně při zábavě oddech není přán;
já sílu mám a žádný prospěch z ní,
5)srdečně přijat, každým odmítán.

bohatství čekám, ničí nejsem pán;
7)mám vše, co chci, - nic, na čem srdce lpí
srdečně přijat, každým odmítán.

6)Jen to mi nesporné, co plno stínů;
kde světlý den, tam cestu sotva znám;
kde průzračnost, tam výkladem se minu;
svou znalost vděčím náhlým náhodám;
vše vyhrávaje, čím dál smolněj hrám;
dlím „dobrý večer“, jitro-li se skví;
když ležím naznak, strach mám z padání,

- 1) .....
- 2) .....
- 3) .....
- 4) .....
- 5) .....
- 6) .....
- 7) .....

Citace:

- 1) <http://ld.johannesville.net/macha-05-basne-a-dramaticke-zlomky>
- 2) **VILLON, FRANCOIS. *Balada*. Literární výchova pro 8. ročník základní školy a odpovídající ročník víceletých gymnázií. 1.vyd. Praha: SPN, 1996. s.37-38. IBSN 80-85937-39-5.**